

«ХАЧУ БЫЦЬ КАРЫСНАЙ ДЛЯ ІНШЫХ»

Ёсць у свеце два супрацьлеглыя рухі: пралайферы і чайлд-фры. Пралайферы вядуць барацьбу за жыццё зачатых дзяцей, займаюцца асветніцтвам, расказваюць пра эмбрыянальнае развіццё дзіцяці, адкрываюць крызісныя цэнтры, дзе цяжарная жанчына можа часова пажыць. Чайлд-фры, наадварот, змагаюцца з перанасяленнем планеты, лічаць, што адсутнасць дзяцей — прывілей развітога грамадства.

А ёсць людзі, якім хочацца, каб ва ўсіх былі роўныя магчымасці, незалежна ад поглядаў і перакананняў, і таму проста мяняюць сваё жыццё. Так здарылася з маладой шматдзетнай мамай Дар'яй КЛАСКОЎСКАЙ, у якой нарадзілася дачка з сіндромам Даўна.

РАШЭННЕ

Даша нарадзіла раней за тэрмін з дапамогай кесаравага сячэння. Немаўля павезлі адразу ў РНПЦ «Маці і дзіця», бо яна з'явілася на свет з малой вагой, а маладая маці засталася ў радзільні, каб аднавіцца пасля аперацыі.

«Урачы мне нічога не гаварылі, — успамінае Дар'я. — Я хвалювалася і чакала таго моманту, калі змагу ўбыць сваю малую».

Пасля выпіскі жанчына тут жа паехала ў Цэнтр да малой. Яна рыхтавала сябе да натуральнага кармлення, каб даць сваёй дачцэ самае лепшае. Але на наступны дзень ўсё змянілася...

«Як у вас з нервамі, матуля, гатовы ўспрымаць інфармацыю? — спытала ўрач у маладой мамы. — Мяркуем, у вашай дачкі сіндром Даўна. Рыхтуйцеся атрымаць падцярджэнне».

Даша расла ў той час, калі сустрэць дзяцей з такім сіндромам проста на вуліцы было амаль немагчыма, таму яна нават не магла ўявіць, што гэта такое.

«Нават цяпер успамінаю той момант і нямею... Мне казалі жудасныя рэчы, нахшталт таго, што, магчыма, малая не будзе хадзіць, не будзе разумець, што я мама, — гаворыць Дар'я. — Шчыра, хацелася б узяць маю Любу і паказаць ім зараз...»

Першая думка, якая прыйшла ў галаву тады — адмовіцца ад дачкі. (Малая была першынцам дваццацігадовых сужэнцаў.) Урачы, убачыўшы стан маладой маці, папрасілі яе паехаць дадому і ўсё абдумаць. Даша паехала.

Малады бацька, даведаўшыся аб дыягназе, застаўся спакойны. Ён не выступаў ні заўзятым праціўнікам, ні заўзятым абаронцам дачкі. Гатовы быў прыняць любое рашэнне сваёй жонкі. Родныя маладой мамы не пасмелі ціснуць на яе. Ніхто б ніколі не асудзіў Дар'ю за рашэнне адмовіцца ад дачкі, ніхто не настойваў забіраць малую.

«Адказнасць за рашэнне ляжала толькі на мне. На той момант я была ў наймацнейшым стрэсе, здавалася, што не спраўлюся, што гэтае дзіця — крыж на маім жыцці. Проста вар'яцела ад тых думак, што раіліся ў маёй галаве. — Даша на хвіліну змаўкае. — Я не змагла яе кінуць. Вярнулася ў радзільню з рашэннем забраць Любашу дадому».

ЗВЯЗДА

ПЕРАШКОДЫ І ПЕРААДОЛЕННІ

Дома Дар'я стала сама шукаць больш інфармацыі аб сіндроме. Вядома, урачы дапамагалі маладой маці: аформілі інваліднасць, кансультавалі па пытаннях, як расціць неданашаных дзяцей. Але Дар'і ніяк не ўдавалася зразумець, як выхоўваць такіх дзетак, на што звяртаць увагу. Калі малой было восем месяцаў, Даша сустрэла жанчыну, у якой сын быў з сіндромам Даўна, і тая параіла ёй добрага дэфектолага.

«Аказалася, знайсці добрага неабыхавага і ўважлівага спецыяліста вельмі складана, — гаворыць Даша. — З асаблівым дзіцем трэба займацца ўзмоцнена і кожны дзень. Я даведлася аб гэтым, калі стала хадзіць да добрага дэфектолага. Ну, напрыклад, я думала, што Люба будзе адставаць ва ўсім... Але аказалася, што ў сацыяльна-бытавым плане яна не павінна адставаць.

Нам трэба было з самага пачатку вучыць яе, як карыстацца лыжкай ці кубачкам, не павінна быць ніякіх патуранняў. Мне заўсёды спецыялісты паўтаралі: хочаш выхаваць інваліда — гадай як «асаблівае» дзіця, а хочаш, каб малая жыла ў грамадстве, як звычайная, гадай, як гадуець звычайных дзяцей».

Асаблівасці, канешне, усё роўна заставаліся, і калі маленькай Любе ўдавалася іх пераадолець, усе родныя ўспрымалі гэта, як вялікую паздэю. Так, Люба была не вельмі дужай дзяўчынкай, і таму ў яе не атрымлівалася хадзіць амаль да двух гадоў. Хадзіла ўздоўж апор, а калі адпускала ручкі, то адразу

падала. І калі ўсё ж яна пайшла, гэта было свята. Больш спакойна да падобных дасягненняў сталі ставіцца толькі пасля нараджэння другога дзіцяці.

«Адважыцца на другое дзіця было вельмі цяжка, — расказвае Дар'я. — Але мы разумелі, што калі ў нашай сям'і народзіцца яшчэ адно малое, то гэта будзе на карысць нам усім: мы б менш зацыкліваліся на Любе, а ў яе з'явіцца сябар і добры штуршок для развіцця».

Хутка Любе трэба было ісці ў дзіцячы садок. Выбралі інтэграваную групу. Група здавалася гарманічнай, пакуль ўсе звычайныя дзеці не пайшлі ў школу. У садку засталіся толькі асаблівыя, новых малых набраць не ўдалося, так паступова інтэграваная група ператварылася ў спецгрупу.

«Любе не хапала зносін са звычайнымі дзецьмі — яе сябры ўжо вучыліся ў школе, — успамінае Дар'я. — Нашы выхавальніцы таксама сышлі: адна ў дэкрэт, другая на пенсію. Новым выхавальцам, зда-

валася, нецікава працаваць з асаблівымі дзецьмі. Адночы ўвечары прыйшла па малую і ўбачыла, якая адна сядзіць у кутку і размаўляе сама з сабой. Гэта было апошняй кропляй — я забрала яе з гэтай установы назаўсёды».

Але знайсці новую групу для Любы аказалася няпростай задачай. Дар'я размаўляла з загадчыцамі розных дзіцячых садкоў, але ёй усюды адмаўлялі. Тады жанчына звярнулася ва ўпраўленне адукацыі, і там ёй дапамаглі. Спецыяліст сама стала званиць загадчыцам і прасіць за дзяўчынку. І ў адным садку далі згоду, але толькі з выпрабавальным тэрмінам.

«На паводзіны Любы не было нараканняў. Калі ў інтэграванай групе з малой працаваў дэфектолаг, то ў новым садку такой раскошы не было, затое былі звычайныя дзеці і новыя сябры, — расказвае жанчына. — Яна займалася нараўне з ўсімі малымі, і толькі калі ёй было нецікава, то магла сысці. Але такое здаралася вельмі рэдка».

НОВЫЯ СЭНСЫ

Калі надышоў час ісці ў школу Любе, Даша была ўжо мамай трох дачок. За восем гадоў выхавання сваіх дзяцей жанчына стала сведкай, як вайбер-суполка з некалькіх сяброў — бацькоў дзетак з сіндромам Даўна пашырылася і стала аб'ядноўваць больш за дзве сотні чалавек па ўсёй краіне. Так нараджалася грамадскае аб'яднанне «Даўн. Сіндром. Інклюзія». Сёння жанчыны, якім паведамляюць аб тым, што ў іх народзіцца дзіця з сіндромам, адразу атрымліваюць інфармацыю аб гэтай арганізацыі. І калі жанчына звяртаецца сюды, то мае падтрымку ад сотні такіх жа бацькоў. Гэтага так не хапала самой Дар'і...

«Люба змяніла маё жыццё, — гаворыць яна. — Калі б мая старэйшая дачка нарадзілася без сіндрому, я б працавала эканамістам і ніколі не задумвалася б над тым, як неабходны спецыялісты-педагогі, якія любяць дзяцей і сваю работу. Менавіта ад такіх людзей залежыць, ці будзе шанц у дзіцяці з асаблівасцямі жыць у грамадстве. Я б ніколі не задумвалася, наколькі важная інклюзія і падтрымка бацькоў незвычайных малых. Мне не хочацца заставацца ўбаку, я хачу дапамагаць людзям».

Даша паступіла ў Інстытут інклюзіўнай адукацыі (пры БДПУ імя М. Танка) на спецыяльнасць «алігафрэнэпапедагогіка». Дарэчы, жанчыны, якія выхоўваюць дзіця-інваліда, могуць паступіць на бюджэтную форму навучання, нават калі ў іх ужо ёсць вышэйшая адукацыя. Нягледзячы на тое, што Дар'я вучыцца толькі на першым курсе, яна ўжо знайшла сабе работу.

Шматдзетная маці ўпэўнена, што жанчына, якая мае дзіця з асаблівасцямі, заўсёды будзе запатрабаваная як спецыяліст у такой сферы, бо для яе гэта не проста работа, а асабісты інтарэс. Інтэрэс быць карыснай.

«Лічбавае» пакаленне загаворыць па-беларуску

У інтэрнэт-прасторы выйшаў першы беларускамоўны падкаст для падлеткаў «Першыя». Яго стваральнікі прапануюць школьнікам цікавы інфармацыйна-адукацыйны кантэнт, які можа дапамагчы атрымаць дадатковыя веды ад аўтарытэтных экспертаў: лекцыі, гутаркі, інтэрв'ю, майстар-класы ў аўдыяфармаце.

Запланавана адмысловая серыя такіх выпускаў. Працягласць кожнага запісу — каля 20 хвілін. За гэты час прафесіяналы з розных сфер дзейнасці ў гутарцы з вядучым падкаста Дзмітрыем СМІРНОВЫМ на ўласным прыкладзе раскажуць пра тое, наколькі важна валодаць прамоўніцкім майстэрствам, каб увасобіць у жыццё свае ідэі. У якасці гасцей будуць запрашацца цікавыя асобы — вядомыя спецыялісты ў галінах экалогіі, культуры, інклюзіі, тэхналогій і майстэрства красамоўства.

У першым падкасце Ірына ДУБОВІК — CEO, Project Marketing, саветнік па развіцці бізнесу Intetics, сузаснавальніца акселератара StartUpON — расказвае, як пераадолець страх публічных выступленняў, данесці сваю задуму да аўдыторыі і захапіць слухачоў, якіх памылак варта пазбягаць і як рэагаваць на пытанні з залы.

Беларускамоўны падкаст для падлеткаў выйшаў у рамках сацыяльна-адукацыйнага праекта «Першыя», які рэалізуецца кампаніяй А1 пры падтрымцы арганізатараў канферэнцый TEDxMinsk. Конкурс удзельнікаў стартаваў у кастрычніку.

— Сучасныя дзеці любяць тэхналогіі, любяць выступаць і дыскутаваць, — расказвае аб праекце «Першыя» спецыяліст групы па карпаратыўнай сацыяльнай адказнасці кампаніі А1 Кацярына СЕВАСЦ'ЯНЧУК. — Мы разумелі, што недастаткова будзе зрабіць праект, у якім ёсць толькі лекцыі і выступленні ў школе. Нам хацелася вывесці нашых удзельнікаў на шырокую аўдыторыю, каб яны пастаялі ў «чырвоным крузе» і адчулі, як гэта — быць валанцёрам руху TEDx. Мы разумеем, што ўдзельнікі нашага праекта недасканалыя валодаюць беларускай мовай, таму заяўкі прымаем і на рускай мове. Але ўдзельнікаў выніковай канферэнцыі будзем рыхтаваць да выступлення на беларускай.

Кожны ўдзельнік конкурсу на працягу навучальнага года распрацоўвае сваю ідэю ў адным з чатырох кірункаў — экалогія, культура, інклюзія ці тэхналогіі. Патрабаванне да конкурсных прапаноў толькі адно — яны мусяць змяняць навакольны свет і жыццё да лепшага. Для ўдзелу ў фінале будуць адабраныя дзесяць старшакласнікаў.

Падрыхтавала
Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.